

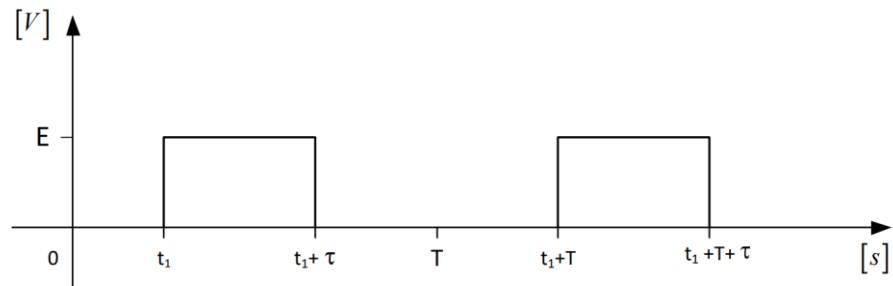
1. Pronaći amplitudski i fazni spektar periodičnog signala $f(t)$, koji je u intervalu jedne periode T definisan na sledeći način:

$$f(t) = \begin{cases} 0, & 0 < t < t_1 \\ E, & t_1 < t < t_1 + \tau \\ 0, & t_1 + \tau < t < T \end{cases}$$

Grafički predstaviti amplitudski i fazni spektar ovog signala za slučaj da je $\tau = T/7$, a trenutak početka impulsa $t_1=0$.

Rešenje:

Funkciju $f(t)$ možemo grafički predstaviti:

Slika 1. Pravougaona povorka impulsa $f(t)$.

Periodični signal $f(t)$, periode $T = 2\pi / \omega_o$, može se predstaviti Furijeovim redom:

$$f(t) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} F_n e^{jn\omega_o t} = \sum_{n=-\infty}^{\infty} |F_n| e^{j(n\omega_o t + \theta_n)} = F_o + \sum_{n=1}^{\infty} 2|F_n| \cos(n\omega_o t + \theta_n)$$

$$F_n = |F_n| e^{j\theta_n} = \frac{1}{T} \int_{-\frac{T}{2}}^{\frac{T}{2}} f(t) e^{-jn\omega_o t} dt \quad n = 0, \pm 1, \pm 2, \dots$$

$$\begin{aligned}
F_n &= \frac{1}{T} \int_{t_1}^{t_1+\tau} E e^{-jn\omega_0 t} dt = \frac{E}{-jn\omega_0 T} (e^{-jn\omega_0 t_1} - e^{-jn\omega_0(t_1+\tau)}) = \\
&= \frac{E e^{-jn\omega_0 t_1}}{jn\omega_0 T} (1 - e^{-jn\omega_0 \tau}) = \frac{E e^{-jn\omega_0(t_1+\frac{\tau}{2})}}{jn\omega_0 T} (e^{jn\omega_0 \frac{\tau}{2}} - e^{-jn\omega_0 \frac{\tau}{2}}) \\
&= \frac{2E \sin(n\omega_0 \frac{\tau}{2})}{n\omega_0 T} e^{-jn\omega_0(t_1+\frac{\tau}{2})} = \\
&= \frac{E\tau}{T} \frac{\sin(n\omega_0 \frac{\tau}{2})}{n\omega_0 \frac{\tau}{2}} e^{-jn\omega_0(t_1+\frac{\tau}{2})}
\end{aligned}$$

Amplitudski spektar:

$$|F_n| = \frac{E\tau}{T} \left| \frac{\sin(n\omega_0 \frac{\tau}{2})}{n\omega_0 \frac{\tau}{2}} \right| \quad n = 0, \pm 1, \pm 2, \dots$$

Anvelopa amplitudskog spektra:

$$\alpha(\omega) = \frac{E\tau}{T} \left| \frac{\sin(\omega \frac{\tau}{2})}{\omega \frac{\tau}{2}} \right|$$

Anvelopa spektra ima nule na učestanostima gdje je $\sin(\omega \frac{\tau}{2}) = 0$, tj.:

$$\frac{\omega\tau}{2} = k\pi \Rightarrow \omega = \frac{2k\pi}{\tau}, \quad k = \pm 1, \pm 2, \dots$$

Rastojanja nula anvelope od koordinatnog početka obrnuto su proporcionalna trajanju impulsa τ .

Fazni spektar:

$$\begin{aligned}
\theta_n &= -n\omega_0 \left(t_1 + \frac{\tau}{2} \right) + \Delta\theta_n \\
\Delta\theta_n &= \begin{cases} 0, & \frac{\sin(n\omega_0 \frac{\tau}{2})}{n\omega_0 \frac{\tau}{2}} > 0 \\ \pm\pi, & \frac{\sin(n\omega_0 \frac{\tau}{2})}{n\omega_0 \frac{\tau}{2}} < 0 \end{cases}
\end{aligned}$$

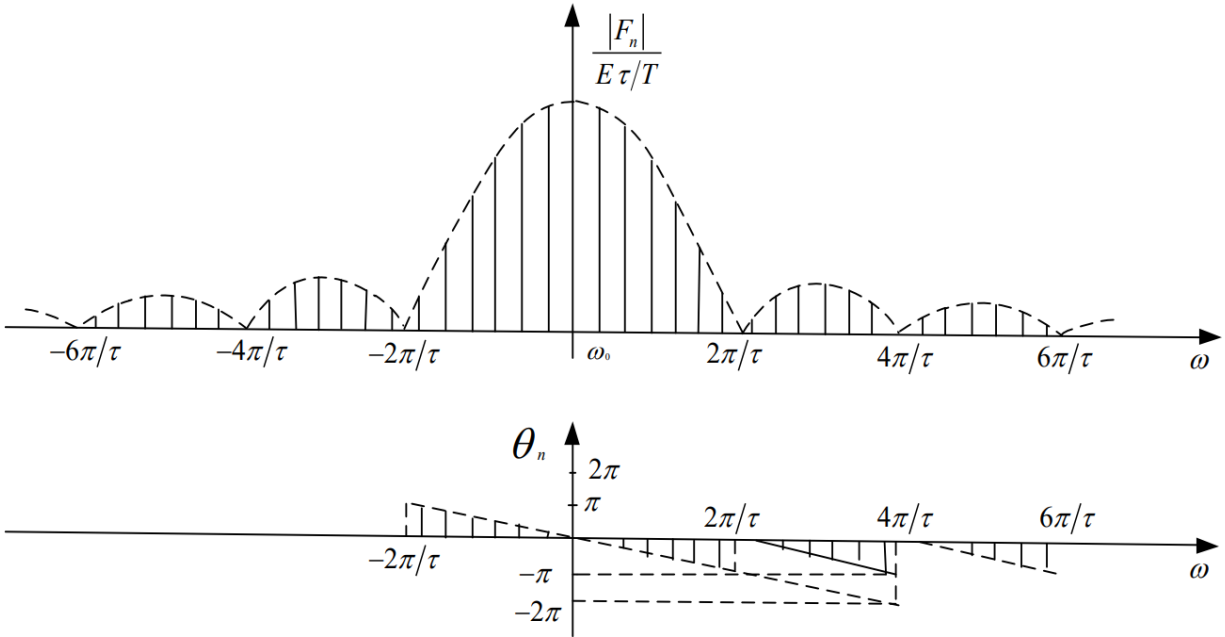
Anvelopa faznog spektra:

$$\beta(\omega) = -\omega \left(t_1 + \frac{\tau}{2} \right) + \Delta\theta_n$$

Zaključujemo da trenutak uspostavljanja impulsa t_1 utiče samo na fazni spektar.

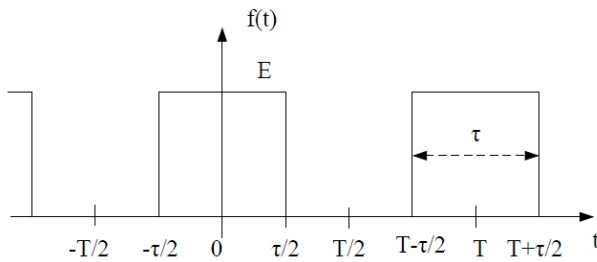
Za zadatu vrijednost periode i t_1 imamo:

$$\tau = T/7 \Rightarrow |F_n| = \frac{E}{7} \left| \frac{\sin\left(\frac{n\pi}{7}\right)}{\frac{n\pi}{7}} \right|, F_0 = \frac{E}{7}, \text{ nule : } \omega = 7\omega_0k$$

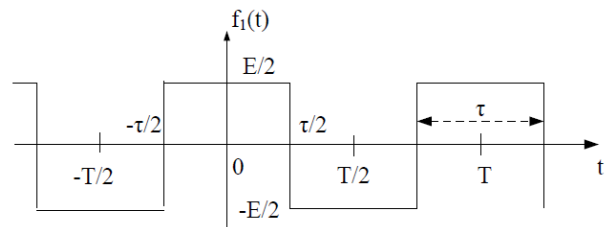

Slika 2. Amplitudski (gore) i fazni spektar (dolje) pravougaone povorke impulsa $f(t)$ za $\tau = T/7$ i $t_1=0$.

2. Pronaći amplitudski i fazni spektar periodičnog signala $f(t)$ sa slike 3, a zatim odrediti amplitudski i fazni spektar signala $f_1(t)$ sa slike 4.

Slika 3.

Slika 4.

Rešenje:

U prethodnom zadatku dokazali smo da za opšti oblik pravougaone povorke važi:

$$|F_n| = \frac{E\tau}{T} \left| \frac{\sin\left(n\omega_0 \frac{\tau}{2}\right)}{n\omega_0 \frac{\tau}{2}} \right| \quad n = 0, \pm 1, \pm 2, \dots$$

$$\alpha(\omega) = \frac{E\tau}{T} \left| \frac{\sin\left(\omega \frac{\tau}{2}\right)}{\omega \frac{\tau}{2}} \right|$$

$$\theta_n = -jn\omega_0 \left(t_1 + \frac{\tau}{2}\right) + \Delta\theta_n$$

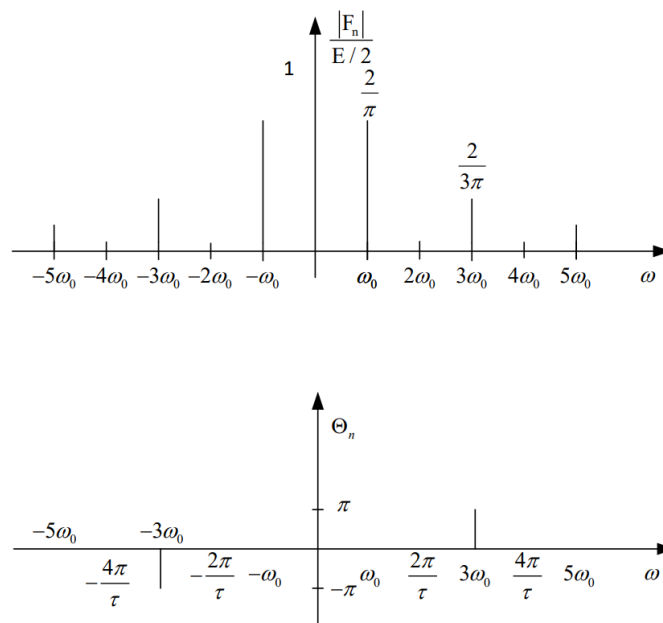
$$\Delta\theta_n = \begin{cases} 0, & \frac{\sin\left(n\omega_0 \frac{\tau}{2}\right)}{n\omega_0 \frac{\tau}{2}} > 0 \\ \pm\pi, & \frac{\sin\left(n\omega_0 \frac{\tau}{2}\right)}{n\omega_0 \frac{\tau}{2}} < 0 \end{cases}$$

Kako je u ovom slučaju, $\tau = T/2$ i $t_1 = -\frac{\tau}{2}$, to su amplitudski i fazni spektar opisani izrazima:

$$|F_n| = \frac{E}{2} \left| \frac{\sin(n\pi/2)}{n\pi/2} \right|, \quad n = 0, \pm 1, \pm 2, \dots$$

$$\theta_n = \Delta\theta_n, \quad n = 0, \pm 1, \pm 2, \dots$$

Nule anvelope amplitudskog spektra nalaze se na učestanostima $\omega = 2\omega_0 k$

Slika 2. Amplitudski (gore) i fazni spektar (dolje) pravougaone povorke impulsa $f(t)$.

Signal $f(t)$ može da se predstavi Furijeovim redom kao:

$$f(t) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} F_n e^{jn\omega_0 t} = F_0 + \sum_{n=0}^{\infty} 2|F_n| \cos(n\omega_0 t + \theta_n)$$

Kako je:

$$F_0 = \frac{E}{2} \quad i \quad |F_n| = \begin{cases} \left| \frac{E}{n\pi} \right|, & n = \pm 1, \pm 3, \dots \\ 0, & n = \pm 2, \pm 4, \dots \end{cases}$$

To je:

$$f(t) = \frac{E}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \frac{2E}{(2n+1)\pi} \cos[(2n+1)\omega_0 t]$$

Spektar signala $f_1(t)$ lako se određuje pošto se uspostavi relacija između signala $f(t)$ i $f_1(t)$:

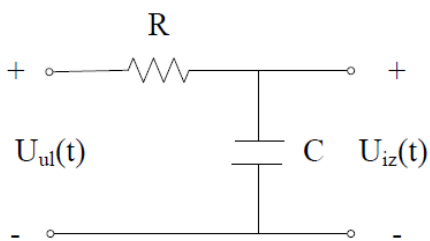
$$f_1(t) = f(t) - E/2$$

$$f_1(t) = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{2E}{(2n+1)\pi} \cos[(2n+1)\omega_0 t]$$

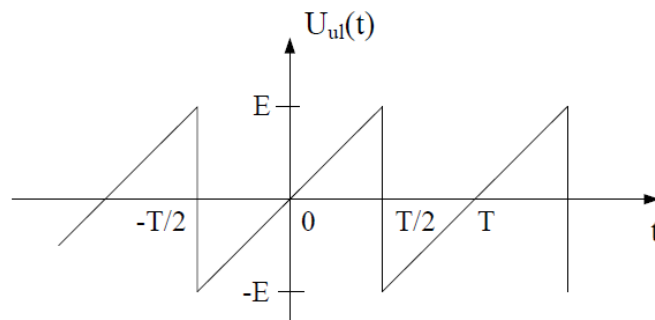
signal $f_1(t)$ ne sadrži jednosmjernu komponentu tako da njegov spektar, izuzev za $\omega = 0$ jednak spektru signala $f(t)$.

3. Na ulaz kola prikazanog na sl. 4 dovodi se signal prikazan na sl. 5.

- Pronaći amplitudski spektar i spektar snage ulaznog signala,
- Ako je $1/(RC) = \omega_0$, gdje je ω_0 osnovna kružna učestanost ulaznog signala, odrediti amplitudski spektar i spektar snage izlaznog signala,
- Kako treba odrediti elemente kola R i C, pa da snaga trećeg harmonika izlaznog signala ne prelazi 1% srednje snage ulaznog signala?

Slika 4.

Slika 5.